

τολήν ὑπῆρξαν αἱ πολυάριθμοι πόλεις τὰς ὁποίας ἴδρυσαν αὐτόθι ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Αἱ πόλεις αὗται συνετέλεσαν διτῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν παγίωσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Πρῶτον, διότι συνέκειντο κυρίως, κατ' ἀρχὰς τοῦλάχιστον, ἐξ Ἑλλήνων μετ' οὐ πολὺ ἐγένοντο βεβαίως δεκτοὶ εἰς τὰς πόλεις ταύτας καὶ ἐκ τῶν ἐπιχωρίων κατοίκων πολλοί, ὧν ἄλλοι μὲν ἦσαν ἰσόνομοι καὶ ἰσοδίκαιοι τῶν Ἑλλήνων, ἄλλοι δὲ ἀπλῶς πάροικοι ἢ μέτοικοι· ἀλλ' αἱ πόλεις παρέμενον οὐδὲν ἥττον ἑλληνικαί, διότι τὸ

Προουσίας Α'

ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἦτο πολλάκις πολυπληθέστερον, πάντοτε δὲ ἠθικῶς ἰσχυρότερον. Δεύτερον δὲ αἱ πόλεις αὗται οὐ μόνον ἐξ Ἑλλήνων συνέκειντο ἀλλ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον ὀργανωμέναι· ναὶ μὲν δὲν εἶχον τὴν αὐτοτελεῆ πολιτικὴν ὑπαρξιν τῶν ἀρχαιότερων ἑλληνικῶν πόλεων, ἀλλ' ἐν εἴδει ἀστικοῦ ὀργανισμοῦ διέσωσαν ἅπαν τὸ ἀρχαῖον πολιτικὸν σύστημα· τὸν *δημον*, τὴν *βουλὴν*, τοὺς *ἀρχοντας*, τοὺς *στρατηγούς*· ὥστε οὐ μόνον τὸ αἷμα τὸ ἑλληνικὸν καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεσμοὶ οἱ ἑλληνικοί, εἰ καὶ μὴ ἔχοντες ὀλοσχερῆ τὴν πάλαι ἀξίαν, ἐνεκεντρίσθησαν διὰ τῶν ἀπειραριθμῶν ἐκείνων κτισμάτων εἰς ἅσας τὴν Ἀνατολήν. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδρυμάτων αὐτοῦ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου δὲν θέλομεν ἀκριβολογήσει ἐνταῦθα πλειότερον. Τὰ κυριώτατα καὶ μᾶλλον ἀναμφισβήτητα τούτων ἐλάβομεν ἀφορμὴν ἢ ἀναφέρωμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ βιβλίῳ. Ὁ Γερμανὸς Δρούσεν ὅστις, παρεκτὸς τῆς ἱστορίας αὐτοῦ κατακτητοῦ ἔγραψε καὶ δύο τόμους πλείστου λόγου ἀξίους περὶ τῶν διαδόχων, μνημονεύει μὲν ὀνομαστὶ πολὺ πλειότερων ἀποικιῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κτισθειῶν, ἦτοι πεντήκοντα περίπου, ὥστε προσεγγίζει ὀπωσοῦν εἰς τὰς ἑβδομήκοντα πόλεις ἅς ἀποδίδει εἰς τὸν κατακτητὴν ὁ Πλούταρχος· ἀλλ' ὀμολογοῦμεν ὅτι περὶ πολλῶν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Δρούσεν ἀναφερομένων ὀνομάτων ὑπάρχουσι εὐλογοὶ ἀμφιβολίαι ἂν ἦσαν πόλεις ἢ ἀπλῶς στρατιωτικοὶ σταθμοί. Τούτου ἔνεκα μεταβαίνομεν ἀμέσως εἰς τὰ τῶν διαδόχων ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα καὶ ἀναμφισβήτητα ἦσαν καὶ ἀσυγκρίτως πολυπληθέστερα.

Ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Τὰ παράλια τῆς χερσονήσου ταύτης ἦσαν πρὸ καιροῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἑλληνικά, ἀλλ' ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ αὗται αὐτῆς αἱ μεσογειότεραι χῶραι καθ' ὀλοκληρίαν σχεδὸν ἐξελληνίσθησαν. Τὸ δὲ παράδοξον, ὡς προείπομεν, εἶναι ὅτι, ἐνῶ πολλαὶ ἐκ τῶν χωρῶν τούτων εἶχον ἡγεμόνας βαρβάρου καταγωγῆς, οἱ ἡγεμόνες οὗτοι, περιβληθέντες τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, ἔπραξαν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ τοῦλάχιστον ὅσα καὶ οἱ γνησιώτατοι Ἕλληνες ἡγεμόνες. Καὶ πρῶτον τοῦτο συνέβη ἐν Βιθυνίᾳ. Ἡ χῶρα αὕτη εἶχε μὲν κατακτηθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῆς περσικῆς κυριαρχίας ἐγγῶριος κληρονομικὸς αὐτῆς σατραπῆς ὀνόματι Βίας, ἀντέσχεν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ζιποίτης, ἀποθανόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατέλαβεν αὐθις τὴν χῶραν καὶ διέσωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ τε τοῦ Λυσιμάχου καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μακεδόνων δυνάστων. Ὁ Λυσιμάχος κατέσκαψε μὲν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βιθυνίας Ἀστακὸν ἀλλ' ὁ Ζιποίτης ἴδρυσεν ἐπὶ τῶν ἑρειπίων τῆς Ἀστάκου νέαν πρωτεύουσαν, ἣν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Νικομήδους ὀνόμασε Νικομήδειαν καὶ ἐξ Ἑλλήνων σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν κατόικισε, πλείστα ὅσα ἐπιτρέψας εἰς αὐτοὺς πλεονεκτήματα. Ἐντεῦθεν ἡ αὐλὴ καὶ ἡ κυβέρνησις τῶν βιαιλέων τῆς Βιθυνίας ἀπέβησαν ὅλως ἑλληνικαί. Καὶ δὲν διετήρησαν μὲν ἐπὶ πολὺ τὴν ὀλοσχερῆ αὐτῶν ἀνεξαρτησίαν οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι, διότι ἤδη ἐπὶ Προυσίου τοῦ Α', ἐγγόνου

